

nias gentes turcis ipsis confines esse propugnaculum quoddam et antemurale christianitatis in ea parte et ad turchas disturbandos maxime opportunas, de-
 crevimus statim cum ipsis venerabilibus fratribus nostris ad majestatem tuam scribere, et ad eam de tota rerum summa et societatis conficiendae rationem referre. Nam, si contra turchas nunc ineunda, sicut optassemus, colligatio et societas omnium principum ac potentatum sit expectanda, res certe nimis procrastinando protraheretur, cum interim hostis vigilans, sathanæ minister, vires suas in immensum augeret. Iam classes formidabilesque exercitus e stativis in oppida et portus nostros eduxit; quibus nisi celementer accurratur, de Italia actum erit. Quapropter, cum omnis dilatio sit pernicio et periculi plena, consilium denuo quod non solum expeditissimum sed etiam necessarium esse cum ipsis fratribus nostris statim coepimus: faciendam esse pro hac expeditione ad aliquos annos colligationem aliquam et belli societatem inter nos ac sedem apostolicam et aliquos regum ac principum primores de fide catholica bene semper meritos, qui et proprio instituto et pro tuitione rerum suarum, facile possunt et laborantibus auxilia mittere et cæteros principes ad communem belli fortunam excitare. Qua quidem in re, tua in primis occurrit majestas, in qua omnium oculi sunt conversi, cui, ut plurimum, confidimus; non modo faciunt ad nos litteræ tuæ, quibus in hanc rem multa liberalissimo et catholico atque regio animo polliceoris, et majorum tuorum instituta, qui semper in hujusmodi fidei negociis primas sibi partes gloriose assumpserunt, sed etiam, Domino fortunante, tot rerum tuarum in Italia successus, cujus cum bonam atque magnam partem, conquisito ducatu mediolanense, obtinueris, Italiæ nunc tutandæ ab injuria teterrimi hostis majorem quam antea rationem a te haberi convenit. Sunt et carissimi in Christo filii nostri Hispaniarum reges, qui cum semper in fidei defensione promptissimi sint, et de infidelibus gloriosam victoriam reportare consueverint, nunc etiam pro divini nominis gloria et pro Sicilia sua ab omni turcharum periculo tutanda, sicut litteræ suæ
 165 testantur, nihil ad hanc rem prætermittent. Quorum magna et expedita classis, si cum veneta classe conjuncta fuerit, magnum sane rebus momentum fecerit. Sunt veneti, quorum auctoritas et potentia omnibus innotescit; ipsi quidem pro consuetudine sua, et nunc pro urgente se periculo, totis viribus enitentur. Quos omnes, ubi tuæ celsitudinis auspicio atque auctoritate colligatos, adjuncto etiam, ut præfertur, præfato Hungariæ rege, quem ad hanc societatem necessa-

rium indicamus, cæteri principes audierint, omnes, ut sperabamus, continue subsequantur; quamquam, ut arbitramur, satis ista futura est societas. Quod ad nos propterea attinet, non solum in regno et omnibus dominiis tuis, ut requirebas, decimam in hanc expeditionem convertendam, sed etiam nobis ipsis et venerabilibus fratribus nostris sanctæ romanæ ecclesiæ cardinalibus, et omnibus officialibus curiæ nostræ, et in omnibus ecclesiæ civitatibus, terris et locis, ac universo clero per universum orbem christianum, de eorumdem fratrum nostrorum consilio, nuper imposuimus. Quandoquidem non solum hujusmodi decimas, sed facultates omnes nostras, et vitam denique ipsam, si opus sit, pro communi christifidelium salute, parati sumus exponere, et personam nostram, tanquam hostiam Deo placentem offerre. Quapropter, quoniam ex divina elementia adhuc miserendi tempus est, majestatem tuam, quanto possumus studio, cohortamur in Domino, et attente requirimus, ac per viscera misericordiæ Salvatoris nostri rogamus, ut suscepta huius sanctæ et gloriosæ societatis cura, velit exemplo suo reliquos principes excitare, et ad oratores suos apud nos agentes, legitimum ac speciale mandatum super hac re quamprimum mittere, ut sine omni mora ac dilatione prædicta societas et confederatio per aliquod tempus concludi possit. Et quodcumque de genere belli, de exercitiis, de ratione impensæ conclusum et conventum fuerit, non expectatis aliis consultationibus, executioni demandetur, erit hoc nobis jucundissimum, tuæ majestati dignum, et gloriosum opus et christianæ reipublicæ salutare; tum illud etiam sequetur, ut quod nomine decoraris, factis quoque christianissimus habearis.

Data Romæ etc.

Mostrato a la Signoria per lo episcopo di Chai.

Collegium primo julii 1500.

165*

Consiliarii.

Sier Baldiseras Trivixano.

Sier Lucas Zeno.

Sier Johannes Mauroceno.

Sier Petrus Contareno.

Sier Dominicus Bollani.

Sier Antonius Trono.

Capita de quadraginta.

Sier Johannes Matthæus Contareno.